

Антонюк В.В. студентка гр. 281-19-1

Науковий керівник: Чорнобас В.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного управління

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

ДОСВІД ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ ДАНІЙ

За 2018 та 2020 роки Данія посідала перші місця по індексам електронної участі та її розвитку [1]. Тому є доречним вважати досвід впровадження електронного урядування в Данії найкращим та вартим уваги.

Шлях розвитку електронного урядування в Данії почався ще на початку 21 століття після затвердження «Програми формування електронного уряду на 2002-2007 рр.». У 2003 році було запущено перший урядовий портал, який мав спершу державні послуги інформативного характеру. З 2004 по 2007 роки формувалася основна інфраструктура електронного урядування й базові компоненти (портал, платіжний шлюз, документообіг, відкриті ключі, реєстри ідентифікаційних номерів). Вже в 2008 році на державному порталі з'явилися перші можливості проведення онлайн-платежів.

У 2010 році були створені можливості отримання в державному порталі соціальні послуги та була зроблена розробка мобільної версії (додатку) цього ж порталу. Для населення були розроблені мультимедійні навчальні програми, які стосувалися цього додатку та як ним користуватися. Окрім цього, в цьому році був запуск отримання електронних цифрових підписів, реєстрації юридичних осіб, земельні послуги, обслуговування підприємців, послуги з видачі документів для населення.

Одними з важливими стратегіями були «Об'єднана громадська цифрова стратегія: цифровий шлях до майбутнього процвітання 2011-2015 рр.» та «Стратегія електронного добробуту на 2013-2020 рр.», які зосереджувалися на тому, щоб зробити оцифровану процедуру взаємодії громадян з владою та збільшення використання інформаційно-комунікативних технологій [2].

Окрім програм та стратегій, також посприяли такому ефективному впровадженню електронного урядування Данії належна нормативно-правова база, яка представлена в таблиці 1 [3].

Нормативно-правова база електронного урядування Данії

Назва закону	Характеристика	Рік впровадження
Закон «Про обов'язкове електронне самообслуговування»	Передбачає перевести 80% усього письмового спілкування в електронному вигляді між взаємодією громадян та владою	2012
Закон «Про електронну пошту»	Надає можливість кожному громадянину офіційно переписуватися з владою через спеціальні електронні скриньки	2014
Закон «Про захист та обробку персональних даних»	Виконує Директиву 94/46/ЄС про захист персональних даних та їхній вільний обіг.	2000
Закон «Про мережі та сервіси електронного зв'язку»	Дає можливість функціонувати та наповнюватися базам даних й інформаційним ресурсам та виконує Директиву 2009/140/ЄС і 2009/136/ЄС.	2014

Таблиця 1

У Данії існує багато урядових та бізнес порталів, серверів, технологій, таких як Borger.dk, IT-formidler.dk, Boligejer.dk, «NemLog-In», Digitaliser.dk, Virk.dk, OIOUBL, «NemHandel», NemKonto які є частиною електронної політики й урядування в даній країні. Розглянемо лише основні.

Громадський портал Borger.dk був запущений вперше в 2007 році та став єдиним порталом для отримання державних послуг та державну й місцеву інформації, дає можливість взаємодії громадян з державою та самообслуговування. Функція «Моя сторінка» надає повну персональну інформацію громадянина (податки, фінансовий стан, житло й догляд за здоров'ям). На сьогодні портал має більше 600 державних послуг і проводиться близько 1,2 млн. операцій самообслуговування на місяць (при кількості населення в 5,7 млн.) [4].

«NemLog-In» - єдиний вхід до електронного простору Данії, який був створений для безпечного входу, щоб отримувати державні послуги. Такий вхід є отвором для ключа – електронного цифрового підпису «NemID» [5].

Digitaliser.dk – сховище та платформа зберігання й повторного використання даних державним та приватним сектором Данії. Був запущений 2008 року данським Міністерством науки, технологій та інновацій, розроблений за стандартами Данського комітету з IT-архітектури та XML [6].

«OIOUBL» - портал електронних закупівель, який був запущений 2007 року. Такий портал дає можливість проведення тендерних закупівель для державного й приватного сектору [7].

Технологія «NemHandel» є обов'язковою для підприємств та передбачає виставлення стандартизовані електронні рахунки через Інтернет. Така технологія створена на відкритих стандартах та відкритих кодів, що дає можливість її додавати до своїх товарів.

Кожен громадянин Данії та підприємець повинні мати аккаунт NemKoto – банківський аккаунт державних платежів, які надходять з Easy Account System (база даних, яка має всі номери аккаунтів підприємств і соціальне страхування). Завдяки цьому всі рахунки здійснюються електронним способом й не потребують чеків та готівки [2].

Отже, така успішність впровадження електронного урядування Данії була завдяки послідовності діям, чітко спланованими кроками та виважених рішень державної та місцевої влади. Тому варто такий приклад розглядати Україні, коли вона тільки на шляху до впровадження диджиталізації в адміністративні процеси. Нажаль, практичний досвід свідчить, що такий процес формування відбувається хаотично, без аналізу ефективності впровадження та покращень від неефективної зміни; інновації створюються раніше, ніж нормативно-правова база.

Перелік посилань

1. Country Data – Режим доступу : <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Data-Center> - Назва з екрану.
2. Основні напрями та пріоритети надання електронних послуг в країнах Європейського Союзу: на прикладі Данії – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1015> – Назва з екрану.
3. Чукут С.А. Кращі європейські практики впровадження електронного урядування: досвід Данії : С.А. Чукут. Інвестиції: практика та досвід. Київ. № 24. 2016. С. 140-145.
4. Borger – Режим доступу: www.borger.dk/home – Назва з екрану.
5. Denmark – Efficient E-Government for Smarter Public Service Delivery – Режим доступу: <http://www.oecd.org/gov/public-innovation/denmark-efficient-e-governmentforsmarterpublicservicedelivery.htm> – Назва з екрану.
6. Digitaliser.dk – Режим доступу: <https://digitaliser.dk> – Назва з екрану.
7. Introduktion to OIOUBL – Режим доступу : <http://www.oioubl.info/classes/EN/index.html> – Назва з екрану.